

יום ירושלים -

עקרונות והדגמות לפעילות לחניכי צמי"ד בקורונה:

בתקופה הזאת, עדיין לא חזרנו למסגרת פעולה מלאה, גם אם השערים קצת נפתחים, הרבה הורים וחניכים מפחדים לצאת מהבית. למי שעדיין לא קרא, **מומלץ בחום לעיין קודם בדף ההדרכה: "צמי"ד בזמן קורונה" שנמצא בפורום מדריכים\ות משלבים\ות שבאתר התנועה.**

בעקבות המצב ובעקבות ההמלצות לפעולות מותאמות ומשימות ייחודיות לחניכי וחניכות צמי"ד, מוגש לכם דף המשלב עקרונות שיש לזכור בעת הכנת וביצוע הפעולה\ המשימה לחניך\ה, וכן דוגמאות שונות ומגוונות לפעילויות שניתן לעשות.

יש לזכור כי צרכים מיוחדים כשמם כן הם - מיוחדים ושונים מאחד לשני. לכל חניך\ה יש את הצרכים שלו, היכולות שלו, וכן המעטפת המשפחתית והשבטית שלו. לכן, אני מנסה להביא כאן קווים כלליים עם מגוון של דוגמאות ספציפיות על מנת שתוכלו לקחת ולהתאים לחניכים\ות שלכם מה שמתאים להם, תקראו בעיון וראו איך אתם לוקחים את העקרונות והדוגמאות ומתאימים אותם למקרה שלכם.

עקרונות שחשוב לזכור לפני ותוק כפי הפעולה:

1. **הדרגתיות** - אנחנו רוצים לבנות את הפעולה באופן כזה תהיה הדרגתית ומובנית. המשימות בפעולה יהיו מהמשימה הקלה לקשה, ההסברים למשימות השונות יהיו בשלבים ברורים ומובנים, כך שיקל על החניך\ה.
2. **חזרתיות** - כאשר אנחנו חוזרים כמה פעמים על אותו המשחק או אותו התוכן, חניך הצמיד מפנים זאת בצורה טובה יותר. החזרתיות יכולה להתבטא במספר דרכים - לחזור על התוכן במספר צורות או מתודות שונות - למשל מספר משחקים עבור אותה המסר, לחזור על ההסברים למשימות. כמו כן ניתן לחזור על משחקים שונים בין פעולות שונות.
3. **עקביות** - העקביות חשובה בעיקר בתקופה זו מפני שהיא מעניקה לחניכים ביטחון והרגשת שליטה במצב, עד כמה שניתן. העקביות תהיה בפעילות יומית\ שבועית, פרטית או משותפת עם שאר החניכים. יום ושעה קבועים לפעילות וכו'.
4. **האחשה** - ההמחשה תורמת להבנה של חניך הצמי"ד, שלפעמים נדרשת למעט סיוע. המחשה ניתן לעשות באמצעות סיפורים, הצגת תמונות, מצגת, ספר קומיקס, תאטרון בובות וכו'.
5. **תיווך** - בשילוב החניך בקבוצה נדרש תיווך לחניך. התיווך כולל כל מה שנדרש מהמדריך ומחברי השבט לעשות על מנת שחניך הצמי"ד יבין את המשימה, ויכול להשתתף ולהיות חלק. התיווך יכול להיות בהסברים, המחשות, שימת לב לחניך וצרכיו וכו'.
6. **פיצוי והדרגות** - 2 עקרונות נוספים הקשורים לשילוב הם פיצוי- אם חניך הצמיד לא מסוגל לבצע חלק מהמשימות בפעולה, נדאג שבשאר הפעולה הוא יוכל להשתתף, והעיקרון השני- הדדיות, החניך מצידו מבין כי אינו יכול להשתתף בכל הפעילויות, והשבט מן הצד השני מבין שחלק מהפעילויות יהיו מותאמות לחניך הצמיד. תפקיד המדריך\ה הוא לשמור על האיזון.

רציונות למחקים ופצולות שונות בנושא יום ירושלים:

את המשחקים הבאים אפשר לשחק דרך הזום, או פנים לפנים, וכן בפעולה בה החניך משולב, או עם החניך לבדו. ניתן להשתמש בחלק מפעילויות אילו גם בתור משימה יומית לחניך הצמי"ד.

- **מה fe ירושלים** - לצייר יחד\ לצבוע, ללמוד עליו חד- מה המשמעות של כל חלק שבו, כמובן לפי רמת החניך, ניתן להעמיק בסיפורים על הרקע של הסמל.
- **מותיה הרבים fe ירושלים** - ללמוד על משמעות השמות, לחלק לקטגוריות שונות את השמות, להמציא שמות חדשים ולהסביר מדוע בחרנו בהם, להעמיק ברקע ובהיסטוריה של השמות, תחרות מי כותב הכי הרבה שמות של ירושלים, לצייר ציור עבור כל שם, להכין פאזל מכל השמות של ירושלים.
- **היסטוריה fe ירושלים** - לספר כיבוש ירושלים, סיפורים מהמלחמות לאורך השנים- מהתנ"ך ועד ימינו, אפשר גם להראות סרטונים, לבקש ממישהו שהיה במלחמת ששת הימים לספר, כמובן שחשוב להשתמש בהמחשה וחזרתיות, באמצעות תמונות, הצגה וכו'. אפשר להציג יחד עם החניך\ להראות להם הצגה, לצייר יחד או לעבוד עם דף צביעה, או תמונות מלוות.
- **שירי ירושלים** - לאסוף כמה שיותר שירים עם המילה ירושלים, לשיר אותם יחד- יש מגוון שירי ירושלים ביוטיוב עם סרטוני קריוקי ותמונות וכו'. ניתן לקחת שיר מסוים ולהעמיק בו, למשל ירושלים שבלב (אברהם פריד)- לעבור על המילים, להסביר ולהמחיש, לראות סרטון עם תמונות, אח"כ אפשר שהחניך יגיד מהי ירושלים בשבילו, ויכתוב\ יצייר את זה בתוך לב.
- **מקומות בירושלים** - הכותל: לספר עליו (החניך יכול לספר), לכתוב לו פתק\ בקשה, נשאל את החניך מתי היה לאחרונה בכותל, האם יש לו תמונה עם הכותל (לרוב הילדים יש), או לחילופין תמונה ממקום אחר בירושלים. אפשר להעמיק מקומות נוספים בירושלים- תלוי ברמת החניך: שכונות כמו משכנות שאננים, נחלאות, הרובע, סיפור תחנת הקמח של מונטיפיורי (יכול להתלוות ביצירה\ דף צביעה)
- **חידושים** - שאלות על ירושלים, על כל מה שהזכרנו לפני- היסטוריה, מקומות, שירים. אפשר להכין לבד או לחפש אחד שמתאים באינטרנט.

פצולת בנושא אחדות אפסוד יום ירושלים:

ירושלים מסמלת את האחדות של עם ישראל, כולם מתקבצים ובאים אליה, גם בחגים השונים וגם במהלך השנה. גם בחלוקת הנחלות, ירושלים לא שייכת לשבט אחד, אלא לכל עם ישראל, שעולים אליה ומבקרים בה.

לאורך כל הפעולה נשמש בעיקרון **התיווך**, המדריך יתאים את הפעולה לחניך שלו, ויבחר את צורת ההעברה המתאימה ביותר לחניך.

כדאי להגיד מה נושא הפעולה מראש, וכן לאחר כל משחק\ משימה איך הוא מתקשר למסר, ולא לשמור את כל ההסברים והמסרים לסוף, זה מבלבל ומעמיס על החניך, אנחנו רוצים להשתמש בעיקרון **ההדרגתיות והחזרתיות**.

מה אי: מה

בניית מגדל מקפלות\ קוביות\ כוסות חד"פ.

זוהי **המחשה** של כח האחדות כאשר אנחנו מקובצים יחד, אנחנו יכולים להגיע גבוה, ולהרכיב יחד בניין. נסביר לחניך(כמובן תלוי ברמת החניך) - אתה ואני, כל אחד הוא כמו חלק אחד של קפלה\ כוס אחת, ורק יחד אנחנו יכולים לבנות בניין. מה זה אומר לבנות בניין מחלקים? מה הנמשל? להיות יחד בשבט עם עוד ילדים, יחד בכיתה, לשחק עם חברים יחד, להנות כל המשפחה יחד- בלי לריב, להיפרד ולכעוס. לחניכים ברמה גבוה יותר: להקים מדינה, להקים יישוב, להיות חלק מתנועת נוער, וכו'.

אח"כ, נשאל את החניך מה יקרה אם נוציא חלק אחד מהבסיס של הבניין, שאלה זו תורמת להבנה של החניך, ומכינה אותו לקראת המשימה הבאה.

מבקשים מהחניך להוציא\ המדריך מוציא חלק אחד מלמטה (אם יש צורך אז שניים), ואז הבניין מתפרק.

זוהי למעשה **המחשה** של מה שקורה כאשר אינינו מאוחדים, נסביר כי כאשר החלקים, שזה אנחנו או החברים שלנו, לא רוצים לשתף פעולה יחד, אז אי אפשר לבנות שבט, אי אפשר לבנות כיתה, אי אפשר לשחק יחד, לחניך ברמה גבוה יותר- א"א לבנות מדינה, חברה וכו'. אם יש פרודים וכעסים. ניתן גם לכוון את החניך עצמו ובאמצעות שאלות מכוונות להוביל אותו לתשובה, (למשל: מהו כל חלק? מה קורה כאשר אינינו משתפים פעולה ורבים עם חברים? זה נעים להיות יחד? אפשר ככה להתקדם, לארגן דברים? מה הפיתרון? וכו'...). ולסכם אנחנו. כך משתמשים בעיקרון **החזרתיות**. יש ערך מוסף לכך שהחניך אומר בעצמו את הנמשל, כך הוא מפנים אותו טוב יותר.

באמצעות זה שאנחנו מסבירים על דרך החיוב (מה קורה שאנחנו כן מאוחדים) וגם על דרך השלילה(מה קורה כאשר אינינו מאוחדים) אנחנו משתמשים בעיקרון **החזרתיות** שתורם להבנה של החניך.

afe פי: פאזל

פאזל: ניתן להשתמש בפאזל קיים, וניתן להכין פאזל שקשור לירושלים (דף מצורף), את הפאזל אפשר להכין יחד בפעולה, או לפני הפעולה. אפשר למלא את הפאזל בדברים שקשורים לירושלים- מקומות, שירים, דגלים וכו', ניתן לצייר או להדביק תמונות, או לכתוב, או להשתמש בתמונה קיימת של ירושלים, לפי רמת החניך. ניתן גם שהמדריך יכין את הפאזל, יחתוך אותו ויניח על דלת החניך, במידה והפעולה מתקיימת בזום. אפשר גם לבקש עזרה מבן משפחה של החניך בהדפסה וגזירה של הפאזל בעת הצורך.

נרכיב את הפאזל יחד עם החניך (או שהחניך ירכיב לבדו בבית), ונביל את החניך באמצעות שאלות מנחות למסקנה כי הפאזל מורכב מהרבה חלקים קטנים, וכאשר כל החלקים הקטנים מחוברים יחד, הם יוצרים תמונה יפה וגדולה. דוגמאות לשאלות מנחות: ממה הפאזל מורכב? יש הרבה חלקים? אם חלק מהחלקים היו חסרים, זה היה מפריע? למה? צריך את כל החלקים הפאזל יפה כשהוא שלם? ואיך זה אצלינו, נגיד שכל ילד בשבט הוא חלק אחד (כמו שאמרנו על הקפלות), והפאזל זה כל השבט, זה חסר לנו אם חלק מהילדים חסרים ולא מגיעים לפעולה? יותר כף שכולם מגיעים ומשחקים יחד כל לריב, נכון? ככה יש לכל אחד מקום, והוא תורם לקבוצה של השבט, כמו שכל חלק פאזל תורם לתמונה השלמה של הפאזל.

לחניכים ברמה יותר גבוה: וככה זה בעמ"י, העם מורכב מהרבה חלקים- אנשים שכאשר הם ביחד הם יכולים לבנות פאזל יפה, תמונה יפה, מדינה יפה, חברה יפה וכו'.

השימוש במתודה של הפאזל, שדומה למתודה של המגדל, תורמת לעיקרון **החזרתיות וההדרגתיות**.

life ג'י סיפור

נספר את הסיפור הבא:

אי שם מעבר להרים, חי אב זקן ולו עשרה בנים גיבורים, האב הזקן היה חולה ואומלל וקרא לבניו כדי ללמדם משל ונמשל, בקש האב מבנו בכורו, להביא לו את חבילת הקרשים שליד ראשו, אחר ביקש האב מהבכור תחילה שינסה לשבור את כל החבילה, משלא הצליח הבן הבכור, ביקש האב מכל בן לנסות ולשבור, לא הצליחו הבנים זה היה מסובך, הם חשבו שהעץ כנראה מסוג משובח, ביקש האב את החבילה חזרה אל היד, והחל שובר כל קרש בנפרד, בני היקרים, "כך אמר לבניו הגיבורים, כשהעצים מאוגדים בחבילה הם לעולם לא נשברים, אך כאשר מנסים כל אחד בנפרד לשבור, זה אפשרי אפילו בידיו של אדם לא גיבור, כך גם אתם בני היקרים, כשתהיו ביחד תהיו חזקים וגיבורים, אך אם כל אחד יהיה בנפרד חלילה, יהיה אפשר לשבור את כולכם ללא מאמץ מלכתחילה

אם הסיפור לא ברמה של החניך, נספר אותו בעל פה עם מלים פשוטות יותר, ונסה ללוות בתמונות.

את הסיפור ניתן גם לעשות כהצגה, או להמחיש את זה בפועל (**עקרון ההמחשה**)- להביא לחניך ענפים (או לבקש מהחניך לבוא לפעולה עם 5 ענפים), לבקש ממנו לשבור את כולם ביחד, ומשאינו מצליח- להביא לו לשבור אותם אחד אחד, ולהסביר לו כי כל עץ ענף מסמן חלק בעם ישראל בשבת (תלוי ברמת החניך, לחניכים ברמה יותר נמוכה קשה להבין מושגים מופשטים כמו עם ישראל), וכאשר הוא לבד, אפשר לשבור אותו, ולפגוע בו, אך כאשר כולם מאוחדים- אי אפשר לפגוע בהם! ניתן דוגמא מוחשית לכך שילד אחד אפשר להעליב, אבל שבת שלם, או סניף שלם אי אפשר להעליב, או לפגוע בהם.

נסכם בקצרה: כי ירושלים מאחדת את כל עם ישראל, כולם מגיעים אליה ואוהבים אותה, היא נותנת מקום לכל הפרטים שיוצרים יחד את הבניין הגדול, את התמונה שבפאזל, את העם כולו, שכשהוא מאוחד, אי אפשר לפגוע בו!

יום ירושלים שמח, ובהצלחה 😊

לשאלות ובעיות, אשמח לעזור, צופיה רכזת צמי"ד- 0548088759

